

Sygn. akt I ACa 776/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 grudnia 2013r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Małgorzata Stanek
Sędziowie:	SSA Hanna Rojewska SSA Wiesława Kuberska (spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Jacek Raciborski

po rozpoznaniu w dniu 4 grudnia 2013r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. O.**

przeciwko **P. D.**

o zapłatę z tytułu ochrony praw autorskich

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 11 marca 2013r. sygn. akt X GC 479/12

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanego P. D. na powoda M. O. kwotę 450 (czteryście pięćdziesiąt) złotych tytułem zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

Sygn. akt I A Ca 776/13

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 16 lipca 2012 roku powód M. O. wniósł o zasądzenie od P. D. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą „(...)pl (...)” kwoty 2.558,34 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 21 lutego 2011 roku do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że dochodzona kwota stanowi należne mu zgodnie z treścią przepisu art. 79 ust. 1 pkt.3 lit. b ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych wynagrodzenie z tytułu bezprawnej publikacji przez pozwanego na stronie internetowej [http://\(...\)/U./F./B..jpg](http://(...)/U./F./B..jpg) fragmentu Mapy Polski,

opracowanej przez Wydawnictwo (...), pochodzącej z programu (...), do której prawa autorskie z tytułu zawartej umowy licencyjnej posiadał powód. Dochodzona w pozwie kwota stanowi trzykrotność opłaty licencyjnej w wysokości 852,78 zł.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i obciążenie powoda kosztami procesu.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd I instancji uwzględnił powództwo w całości oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.117,05 zł z tytułu zwrotu kosztów procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło na podstawie ustaleń faktycznych, które Sąd II instancji podziela w całości i uznaje za własne, a które sprowadzają się do następujących okoliczności.

Powód M. O. jest wpisany do rejestru przedsiębiorców prowadzonego w przez Wójta Gminy A. pod numerem (...). Do przedmiotu jego działalności, prowadzonej pod nazwą „ (...)”, należy między innymi przetwarzanie danych, zarządzanie stronami internetowymi (hosting) i podobna działalność. W dniu 13 lutego 2006 roku pomiędzy powodem a A. C. prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) z siedzibą w Ł. przy ul. (...) zawarta została umowa licencji wyłącznej na korzystanie z utworów wymienionych w umowie – map Polski sporządzonych w różnych skalach i różnej rozdzielczości. Umowa obejmowała wykorzystanie wymienionych w niej utworów na następujących polach eksploatacji: zezwalanie na wykonywanie praw zależnych poprzez udzielanie sublicencji osobom trzecim na polach eksploatacji poprzez utrwalanie i zwielokrotnienie metodą elektroniczną oraz rozpowszechnianie w sieciach teleinformatycznych rastrowych obrazów kartograficznych stanowiących elementy opracowania; dokonywanie zmian w treści i formie graficznej map, o których mowa poprzez dodawanie własnych punktów wskazujących lokalizację obiektów punktowych, liniowych lub powierzchniowych. Umowa zawarta została na okres dwóch lat począwszy od daty jej zawarcia za wynagrodzeniem stanowiącym 50 % kwoty uzyskanej przez powoda z tytułu udzielenia sublicencji. Umowa była następnie dwukrotnie aneksowana na okresy dwuletnie.

W dniu 16 lipca 2009 roku powód stwierdził, że na internetowej stronie zawierającej dane teleadresowe pozwanego, znajdującej się na domenie [http://\(...\)/U./F./B..jpg](http://(...)/U./F./B..jpg) występuje fragment mapy, do której autorskie prawa majątkowe przysługują powodowi. Fragmenty mapy występujące na stronie internetowej pozwanego są tożsame z mapą, do której prawo autorskie przysługuje powodowi. W dniu 16 lipca 2009 roku powód wystosował do pozwanego pismo wzywające go do usunięcia stanu bezprawnego naruszenia praw autorskich przez zawarcie stosownej umowy licencyjnej. W dniu 5 sierpnia 2009 roku pozwany usunął zamieszczony na swojej stronie internetowej kwestionowany przez powoda fragment mapy.

Zgodnie z cennikiem licencyjnym powoda wykupienie u niego, sublicencji w zakresie jednego fragmentu mapy na najkrótszy okres – jednego roku, wynosi 699 zł netto. Pismem z 7 lutego 2011 roku powód wezwał pozwanego do zapłaty na jego rzecz kwoty 2.558,34 zł w terminie 7 dni od daty otrzymania tegoż wezwania, nie później niż do 20 lutego 2011 roku. Wezwanie to zostało doręczone listem poleconym dnia 14 lutego 2011 roku. Mimo powyższego wezwania pozwany nie zapłacił powodowi powyższej kwoty.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie załączonych do akt sprawy dokumentów prywatnych, których prawdziwość nie była kwestionowana oraz niebudzącej wątpliwości opinii biegłego, co do której strony nie zgłosiły zastrzeżeń. Sąd nie dał wiary twierdzeniom pozwanego, co do rzekomego spreparowania przez powoda mapy złożonej do akt sprawy, gdyż na okoliczność tę pozwany nie przedstawił żadnych dowodów, a z okoliczności sprawy, w tym zwłaszcza opinii biegłego wynika, że to właśnie pozwany dokonał zmian w treści mapy, do której powodowi służą prawa autorskiego.

Zgłoszony przez pozwanego zarzut nie przedstawienia przez powoda dowodu w postaci wydruku mapy ze strony internetowej pozwanego Sąd uznał za nieuzasadniony. Powód w pozwie powołał się na ten dowód, ale faktycznie nie załączył do pozwu fragmentu mapy publikowanej na stronie pozwanego. Zarządzeniem z dnia 28 sierpnia 2012 roku powód został wezwany do złożenia powołanego w pozwie, ale faktycznie niezłożonego, wydruku ze strony internetowej pozwanego zawierającego zreprodukowaną mapę oraz do zgłoszenia wszelkich innych wniosków dowodowych w

terminie tygodniowym pod rygorem utraty prawa późniejszego ich powoływania. Powód złożył w oznaczonym przez Sąd I instancji terminie wydruk ze strony pozwanego fragmentu mapy.

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych Sąd a quo uznał powództwo za uzasadnione zarówno, co do zasady jak i co do wysokości na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 3 ustawy z 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych, (jednolity tekst – Dz. U. 2006 nr 90, poz. 631 ze zm.). Przepis ten daje uprawnionemu, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, możliwość żądania od osoby, która naruszyła te prawa, między innymi naprawienia wyrządzonej szkody (a) albo na zasadach ogólnych (b) albo poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności, a w przypadku, gdy naruszenie jest zawinione – trzykrotności stosowanego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu. Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego w szczególności z umowy licencyjnej wyłącznej z 13 lutego 2006 roku, powód jest uprawnionym z tytułu autorskich praw majątkowych do przedmiotowej mapy. Swoje prawa powód, bowiem nabył na mocy umowy licencyjnej (art. 41 ust. 1 pkt 1 pr. aut.), która została sporządzona na piśmie, a zatem spełnia warunki formalne z art. 53 pr. aut. Dodatkowo należy wskazać, że w umowie licencyjnej upoważniono powoda do dochodzenia roszczeń z tytułu naruszenia autorskich praw majątkowych do przedmiotowej mapy.

Zdaniem Sądu I instancji nie budzi także wątpliwości, że pozwany naruszył wyłączne prawo powoda, jako nabywcy licencji, do wyłącznego prawa korzystania z utworu i jego rozporządzania na polach eksploatacji wyraźnie wskazanych w umowie licencyjnej (por. art. 41 ust 2 pr. aut.). Pozwany, bowiem rozpowszechniał na stronie internetowej zawierającej jego dane teled adresowe, a znajdującej się na domenie [http://\(...\)/U./F./B..jpg](http://(...)/U./F./B..jpg) fragment mapy, do której autorskie prawa majątkowe przysługują powodowi. Jednocześnie pozwany nie przedstawił żadnego zasadnego argumentu mającego zwalniać go z odpowiedzialności za naruszenie praw autorskich poprzez rozpowszechnianie treści objętych ochroną prawa autorskiego utworów lub ich fragmentów.

Przechodząc do rozważań w zakresie wysokości dochodzonego w sprawie roszczenia, Sąd a quo ocenił, że działanie pozwanego było zawinione. Przepis art. 79 pr. aut. nie definiuje winy, a zatem w tym zakresie należy odnieść się do orzecznictwa i poglądów doktryny wypracowanych na gruncie ogólnych reguł odpowiedzialności. Z przyjmowanego ujęcia winy wynika, że jest ona zarzutem niewłaściwego zachowania, który może być postawiony człowiekowi postępującemu z właściwym rozeznanieniem, a więc poczytalnemu oraz takiemu, który osiągnął określony wiek, przy czym nawet najmniejszy stopień winy jest wystarczający dla nałożenia odpowiedzialności cywilnej. W odpowiedzi na pozew pozwany potwierdził, że na swojej stronie internetowej zamieścił fragmenty mapy i nie podnosił, że zostało to uczynione wbrew jego woli. Pozwany, jako osoba mająca dostęp do strony internetowej, na której opublikowana była sporna mapa miał również wpływ na treść zamieszczonych na niej publikacji. Jako podmiot profesjonalny był, zatem zobowiązany również do sprawdzenia czy publikowane na niej treści nie naruszają praw autorskich twórców.

Jak wynika z cennika powoda, opłata licencyjna za najkrótszy okres udzielenia licencji na używanie jednego fragmentu mapy wynosi 699 zł netto, a więc 852,78 zł brutto i tę kwotę należy przyjąć, jako stosowne wynagrodzenie z art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b pr. aut. Natomiast trzykrotności takiego wynagrodzenia stanowi kwotę 2.558,34 zł. Pozwany zresztą nie kwestionował wysokości dochodzonego świadczenia.

O odsetkach Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 481 k.c., a o kosztach procesu na podstawie art. 98 § 1 KPC. Na koszty procesu powoda składały się koszty sądowe w postaci opłaty od pozwu w wysokości 128 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w postaci wynagrodzenia pełnomocnika w wysokości 600 zł (por. § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348, ze zm.) i opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł, a także poniesione przez powoda koszty wynagrodzenia biegłego sądowego.

(wyrok z uzasadnieniem – k. 78 i 83 – 85)

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany zaskarżając go w całości i zarzucając mu obrazę przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów poprzez błędne ustalenie, że załączone przez powoda do pozwu wydruki stanowią wydruki stron internetowych pozwanego, mimo, iż pozwany temu zaprzeczał, a czego powód w żaden sposób nie udowodnił.

W następstwie tak sformułowanego zarzutu skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku (w apelacji błędnie użyto sformułowania „uchylenie wyroku”) i oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, z uwzględnieniem kosztów postępowania odwoławczego.

(apelacja – k. 89 – 90)

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

(odpowiedź na apelację – k. 99 – 100)

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja jest nietrafna.

Sąd Apelacyjny dzieląc ustalenia faktyczne Sądu I instancji i przyjmuje je za własne, ocenia, że z prawidłowo ustalonego stanu faktycznego, Sąd Okręgowy wyciągnął zasadne wnioski i dokonał prawidłowej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz właściwie zastosował prawo materialne.

Przede wszystkim jednak nie można podzielić zarzutu naruszenia prawa procesowego w postaci art. 233 § 1 k.p.c. Skarżący wbrew faktom wynikającym z akt sprawy twierdzi, że zakwestionował dokumenty prywatne załączone do pozwu w postaci wydruków z komputera powoda. W odpowiedzi na pozew (k. 20) pozwany podał po pierwsze, że mapa, która została zamieszczona na jego stronie internetowej została tam umieszczona przez niego samego. Po drugie, mapa ta została „opracowana na podstawie ogólnodostępnych zdjęć satelitarnych z powszechnie dostępnych źródeł”. Po trzecie, pozwany naniósł na tę mapę informację lokalizującą siedzibę swojej firmy. Po czwarte, pozwany po otrzymaniu wezwania z dnia 16 lipca 2009 roku o naruszeniu praw, usunął mapę, o czym poinformował powoda. Pozwany nigdy nie wskazał, z jakich ogólnodostępnych w Internecie źródeł korzystał, a w szczególności nie zaprzeczył, że takim powszechnie dostępnym źródłem była mapa, do której uprawnienia autorskie przysługują powodowi. A zatem, Sąd a quo był uprawniony przyjąć za okoliczność niezaprzeczoną w myśl art. 230 k.p.c. fakt, że powód nie zakwestionował dowodów załączonych do pozwu. W ocenie tej wspierała Sąd I instancji bezsporna okoliczność zaprzestania przez pozwanego naruszeń praw autorskich powoda.

Wbrew stanowisku skarżącego, wydruki komputerowe mogą stanowić dowód w postępowaniu cywilnym, co wynika z przyjętej powszechnie wykładni przepisów art. 308 k.p.c. Wydruki komputerowe stanowią, bowiem "inny środek dowodowy", o którym mowa w art. 308 k.p.c. i art. 309 k.p.c., gdyż wymieniony tam katalog ma charakter otwarty. Jakkolwiek nie można przyjąć, że oświadczenie zawarte w wydruku komputerowym (korespondencji e – mailowej) jest zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy, to należy przyjąć, że przedmiotowy środek dowodowy świadczy o istnieniu zapisu komputerowego określonej treści w chwili dokonywania wydruku. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 8 lutego 2013 r., I ACa 1399/12, LEX nr 1362755, postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 12 października 2012 r., I ACz 1810/12, LEX nr 1223511). Oczywiście każdy dokument czy też dowód wymieniony w art. 308 k.p.c. może ulec modyfikacjom, co przecież nie pozbawia ich mocy dowodowej. Dowód takiej modyfikacji obciąża stronę, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W realiach rozpoznawanej sprawy nie było podstaw do zakwestionowania mocy dowodowej zrzutów ekranowych przedstawionych przez powoda, a nie zaprzeczonych przez pozwanego. Szczególnie, że pozwany, o czym zapomina na tym etapie procesu, w piśmie z dnia 24 września 2012 r. (k. 32) ponownie nie zaprzeczył, że wydruk przedstawiony przez powoda pochodzi z jego strony internetowej, a sam żadnych dowodów na te okoliczności nie zgłosił, takich, jak choćby wydruk ze swojej strony przed usunięciem spornej mapy.

Natomiast przeprowadzony w sprawie dowód z opinii biegłej sądowej pozwolił jednoznacznie ocenić, że pozwany poprzez pobranie mapy objętej licencją wyłączną, utrwaliła ją na swoim serwerze, a po otrzymaniu pisma powoda – usunął z prowadzonego serwisu. Nie ma wobec tego wątpliwości, że pozwany rozpowszechnił w rozumieniu art. 50 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, utwór, do którego licencję wyłączną ma powód. Pozwany nie akceptując treści opinii biegłej (pismo – k. 68), postawił tezę o spreparowaniu przez powoda dowodów przedstawionych biegłej, nie precyzując nawet, na czym to spreparowanie miałyby polegać i tym samym nie podejmując nawet próby udowodnienia swoich racji zgodnie z art. 6 k.c.

Co do kwestii późniejszego złożenia dowodów w postaci wydruków komputerowych Sąd ad quem podzielił wyjaśnienia przedstawione przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Wobec niekwestionowania zastosowanego prawa materialnego, w tym wykładni pojęcia „stosownego” wynagrodzenie należnego autorowi, czyli takiego wynagrodzenia, które otrzymywałby autor, gdyby osoba, która naruszyła jego prawa majątkowe, zawarła z nim umowę o korzystanie z utworu w zakresie dokonanego naruszenia (por. wyroki z dnia 25 marca 2004 r., II CK 90/03, OSNC 2005, nr 4, poz. 66, z dnia 3 marca 2006, II CSK 59/05, z dnia 29 listopada 2006 r., II CSK 245/06 i z dnia 15 maja 2008 r., I CSK 540/07), należało uznać kwestionowany wyrok za prawidłowy w całości.

Z tych względów na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny oddalił apelację jednocześnie zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 450 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym zgodnie z art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 § 2 k.p.c.